

Сырдыгым, билишим тарғанан

**ИЛ ДАРХАН
БИБЛИОТЕКАТА
ҮЛЭЛИЙР**

Улууспутугар быйыл саас Ил Дархаммыг Е.А.Борисов библиотеката тус бэйэтин уонна дыах күргэттэрэ кыттылыаах үөрүүлөөхтүк аһылыбыта.

Бу баай фонддлах библиотек, үлэтин сүүрн смала
нэһилэнтэһэ аан дайду улуу бүлүһүкэтэрин , политикта-
рын, экономистарын, эмчиттэрин, педагогтарын, уо.д.а .
идеяларын тарҕатыы буолар.

Библиотекада баяланнах үлэ барар. Бастагынан муус устар 7 күнүгэр СӨ тыл политикатыгар Сүбөтүн көһө сыдыар мунууабыл чэрэгинэн төгүрүк астуол буолбута. Кыттыны ылымгытара: А.Т. Ноговицын, Ф.В. Габышева, ХИФУ преподавателлара, С.А. Попов-Туман, уо.д.а. Көрсүһүү түмүгүнэн библиотека үлүгүгэр олбох туһалаах сүбэлэр, бада санаалар этилибигиттэ.

Саха республикатыгар Уол оҕо күнүнэн "Россия ийэлэрэ" общественной камсааһын регионааһы салаатын председателэ Прасковья Петровна Борисова, А.Т.Ноговицын, А.А.Ноговицына, у.о.д. оскуола лидер уолаттарын кытта истигинник сэлэргэспиттэрэ, элбэх ыйытыыларга хоруйдабылгара.

Идэлэринэн көрсүхүүтэ биир бастакынан А.С. Болдовской салайааччылаах ыксаллаах быһыы-майгы комитетын түмөсүүтэ буолла. Библиотека фондатыгар бвар кинигэлэри ырытан, ыксаллаах быһыыга-майгыга бэлэм буолууга туох ирдэниилэрин билэспиттэрэ. Сүнньүгүн “Атлас природных и техногенных катастроф” кинигэтин үлэһэбигтэрэ. Бу кинигэбэ Россия ханнык регионугар, ханнык дорзобинэбэ ханан ыксаллаах быһыы-майгы үөсэбигэ, тоһо суумалаах ороскуот тахсыбыта ыйыла сылдьар.

Барахан илгилдэх улагтары кыгга көрсүһүүгө ааспыт Республика күнүн бэлэтээнин чэрчитинэн "П.А.Ойуунускай – государственнай, общественнай-политическай деятель, учуонай, суруйааччы" дигэн темада лекция илтибиттар. Эдэрдер 20-с сышардаахха Чурапчыбыт олох тосту уварыйыаларын киниз буолбутун, СӨ конституциятын, автономия тэриллилтигэр кимнээх үлэсепиттэрин туһунан, урут "үрүүнөр" дэнилибит дьоммут эмиз норуоттарын ички киэкилин туһун туруулаһыттарын бэлэтээн аһарыттар.

“Эр кишин үүрэгдиринг” проект чэрчигинэн улуус үерэххэ салаагийн тэрийнлэгийн эр дьон учууталларга төгүүрүк остуул тэриилибигэ.

Улсуусуут лидер дьахталлара мыхах сирин-туомун, оёнуу нуруут педагогикатынан ийини, саха төрүт аһынан аһатыы болтуруобун тула кэпсэһиттэрэ.

Улуу мунхабын председателэ Я.П.Оконешников, "Чурапчы улууһа" МТ дыһалтаҕын баһылыга А.Т. Ноговицын салааларынын улуу депутаттарын түмсүүтэ улуу элэр сайлайаччыларыгар, практической соруудахтардаах нүгүрүк остуол ытыллыбыта. Элэр сайлайаччылар бэйэлэрин үлэлэринэн хайдах сангарын-нэрин дьону түмүгү соруудахтары түсүбүттэ.

Улсуудын экономикагаа уошга үнэс салаатын үлснлттэрэ буолаары турар республикатаагы дыахалга бэлтэмээни чэрчигинээн Чурапча салиннэлэтин историйтыгар лекция истэн Чурапчыбыт токус тооторун, памятниктарын историйтын кыттары билдисиптэрэ.

Итн курдук, сана тэриллэбит биир дойдулаахлыт, Ил Дархаммат Е.А. Борисов библиотеката бэйэтин фондатыгар баар кинигэлэр ис хоһооннорун тула дьон – сэргэ илгэрэһин тардан үлэлиир.

Библиотекада сэлдэнг, ааынг, дүрэх сэлэх кинигэтэри бидсин.

ВЛЮБОВА,
гэх үлдэгдэл.

Бэлнэ түгэн

ӨЙДӨБҮЛ КҮНЭ

Ог ыйын 1 күнэ – Россияда официалнайдык ылынылса илик буолан баран, бойобуой дьайышларга, конфликтарга кыттыбыт саллааттары өйдөөн-санаан аһар күнүнөн биллэриилтэн турар. Билиги улууспутугар бу күнү эмнэ суолталаан, Алжир, Афган, Чечня сэриитин бэтэрээннэрэ добогторун, үлээннээхтэрин ахтан-санаан аастылар.

Диагналт кыгтыяны кылылар: улуус депутаттарынын Сэбиэтин бэрэссэдэтэлэ Я.П. Ожонешнинов, Таатта уонна Чурапчы улуустарын байыаннай комиссара Н.М. Андреев, улуус Бочуоттаах олохтооҕо, саппаас капита-
на С.И. Никитин, улуус бэтэрээннэрин Сэбиэтин бэрэссэдэтэлэ М.Н. Матвеева, “Дорсэжник” ХЭТ генеральнай дириэктэ-
рэ, Кавказ сэриитин бэтэрээнэ Г. Владимиров, улуустаабы бойобуой
братство общественной түмүү салайааччыта, Кавказ сэриитин бэтэрээнэ
И. Березкин.

Бу күн суолтатын,
туолтан барыта
сафалыммытын, оччотосу

Туһалаах сыһыалан

Сэргэх сырыы сонуннара

“Анаада туох да суох”,-дигэн агаарбыга биир табаарыным. Ону баардынаабакка 4 саахыматчылт оҕобун,биир ийэ,биир эбэ арыллан бу Хара муора кытылыгар турар, оҕо курортунан ааттырар куоракка саахымат лаабырыгар үөрөнү тийдиһибит. Машина саахымакка международнай кылаастаах маастар, Москва куорат ыстаарсай тренерэ Артем Ахметов оҕолорго теория курсун ахта, күрэхтэһиннэрдэ, күн айыы партияларын ырытан бигэрдэ. Мин оҕолорбун кытта тэҥэ солорон кыһамныылаахтык үөрэнним. Сарсыарда 8 чааска зарядка, муораҕа сөтүү, уон анаартан күөһө аҕыс агаарга дылы эмиз биир сөтүөлээһиннээх наар саахымат дьарыга. Тэрээһин сүрдээх чуолкай, өрөбүл дигэн суох. Тэрийэччилэр боулунт, дельфинарий, аквапарк уонна Азовская муораҕа вулкан бадалааныгар сөтүөлээһин курдук кырдык да оҕону согуруҕатар дыһалларга расписаниһа киилэрэн сырыстыннардылар. Бийиги болох үс киһибит төрөбүт күнүрө түбүһүн муораҕа ахтанан уһунсубут уонна дыһанылар рестораннарыгар ээрдэлээһинбит.

“Аналада ааспыт сайхан 6 мөлүйүүн киши жэлэн сынньнанан барбыга”, - дигэн олохтоохтор үзсисилэр. Тутуу боѳо бара турар. Сир аайы: - Үлэһиттэр наадалар, - дигэн биһлэрин ыйанан турар. Пляжка барар суолга атыһыһыттар сарсыарда алта анаарга бутиктарын аһаллар, табаардарын атыһаалары албыннаһан олох хантайа сыгаллар.Мииниги (70-пун аастыт киһини!) биир кыыс: -Молочный человек, - дигэн ыңыран күлүөрдэ. Тула барыга көр-күлүү, албыннаһыныымаастаһыны, реклама сайдыыта сүрдүөх.

Дярыкчылгылар эбии рейтинг аабыллар турнир тэрийнэлэр оёолор күнүз биирдиги партияны холку биризмэбэ оонньоотулар. Кыптааччыларбыт Москва, Сахалин, Хабаровский, Камчатка, Дьокуускай, Чурапчы элэр сахсымагчылгара-барыта 17 оёо күрэхтэстэ. Кыралар манна киирсибэттиэр. Дьокуускайтан икки оёо Кострома куоракка Россия чемпионатыгар кыттан баран бу лаазырга килбигтэр. Москва оёолоро ордук куустээхтэр. Биһиги индэрбыт - үһүс кылааны бүтэрбит Ньургун Окконешников үс туурга субурунчу холлутун кэннэ: "Тренер бүгүн биһир уолу Ньургуну утары бэтэмниир үһү", - дииэн сэрэтии кэллэ. Ол да бусулар хоттордубут. Хапа дьолго салтаты кирииниэ барыларын хотон Ньургун чемпион кубогун быйдыаата. Аны лаазыр атын да күрэхтэһиниэтэригэр-харбааһында Жора Гоголев, сүүрүүтэ Владе Окконешникова бастааннар сахалар бварбытын биллэринбит.

бышы-майгы хайдах сайдыбытын, билигги сулуусун уларыыытын-тэлэрийинигин туһунан байыаннай комиссар Николай Михайлович кэпсээт. Итин таһынан мустубут 13 саппаакка "За ратную службу" уонна "За службу на Северном фронте" сайыбынньук мэтээлэри туттараата.

Ком-кардин бойтунг хаамыгынан ааһар, ол эрон история бу аасыг дуулаан карчиктери хахан да умнубаттык бейттин анал чынышаларыгар хагаша инэр. Ол локальнай конфликтарга кыттыбыг уолаттар элиги кэккэйдигэр үлээли-хаамыы сыдыаалларыг умнумай.

Семен ЖЕНДРИНСКОЙ.

Тоннон итэн үе
күн Москвага тохгоон
оёолорбор естийганы
көрдөрдүм. Үгэс
быһыгытанын аан
багтаан Кыһыл
болуоссака
тийдибит. Онтон
зоопаркага,
Горькай аатынан
паркага арымай сэрэжени-
дибит. Плонцад Революция дигэн метро елпи-
дигтын скульптураларын барыларын көрийн көрөн
астыныбыт. Никулин тиркэлгитэр тийгэ
сүлдүбүһүмүт. "Ого биһигэ 2500 солкуобай", -
дигэн иктэн аагган толунубут. "Детский мир"
магаһыны амыгы уолаттар олох сирдөрбүтүр.
Бастагы күн Кыһыл болуоссака сүлдүрбүһүмүр
ардах мөлүйүрүбүт, онон иккөктөн бардыбыт. 1960
сыллаахха мин Артек лааңырга баран итэн мавзо-
лейга Ленин уонна Сталин иккөн баалларына
түбөспүтүм. Ол эрээри мавзолейга ремонт буса
турара. Күнники келибэр Сталины таһаарбылтар
этэ. Суббота күн Ленин мавзолейыгар болуосса
таһыттан ынырыктаах үлүн учуракака түбөспүтүм.
Онон киирэрү турар кытайыгарга тинийн аһыйах
тыл бырахсан баран киилэрэ кыттыһан
быһаабыт. Салты биир сирэ Ленин уонна
Сталин курдук таһан хаартыскага түтүн
харчылаһар дьону көрүстүбүт. Бу эрэйлэххитэр
быһаргы курдук подпольега сымлаһалар эбит.
Мин: "Владимир Ильич, сканья естий сивмок?" -
дигэн ыйыттым. "Гыскач рублей", - Ээ, Владимир
Ильич, пеняз "грабить народ", - дигэн эһиһэттэн
бисе моһооххо собулестибит. Ити курдук
араабылаһан ый аһара үөрэтэн, сыһыһан,
йүүлүйдөн сирэ - дойдуну көрөн, элэһэ сымлаһ
каһыбит.

И. КАЛАЧЕВ, САНХИМИК УЧУУТЗУН.

ХОТУ КӨНӨРҮЛЛҮҮ КЫТТЫЛААХТАРЫН ИСПИИНЭГЭ

Бэйийн Чурагчы 41 кыскарун хоту балык булгаабынлар көбөрбүгүгү 75 туоларынан уюуна улусуугулар история сыла биллэраллибиги-он кыскарун куус отүгүнэ, дьа-лэрин-уоттарын сир-халдан иккэн ардыгар хал-ларан барбылгылар, ааттарын-суолларын чопчулаабылгына улахан үлө ылылгына. 72 сыл устата ким да харабар көстүбүкк, өрөспүбүлүк архылыгыгар харалдан сыппыт испиинэкс көстүбүтэ дьон-сүргэ биллэрингэр "Чурагчыныккөс переселение. Документы. Цифры. Факты" дии А. И. Понсеева уюуна К. Г. Макарова кыскарун кыскарун-он. Кыскарун аһаар аһаар таһаарыга, көбөрүлүү кыскарун-он уюуна библиотекаларга тардылгыта. Олон кыскарун-он кыскарун арагыта биллэрингэр аһаар таһаарыга таһаарыгыт.

"Кагалович" кыскарун

1. Ермолаев Илья Николаевич
2. Ермолаев Александр Кириллович
3. Ермолаев Анастасия Ильинична
4. Ермолаев Николай Иванович
5. Ермолаев Семён Петрович
6. Ермолаев Матрена Николаевна
7. Ермолаев Анна Васильевна
8. Ермолаев Ирина Васильевна
9. Ермолаев Николай Васильевич
10. Ермолаев Дария Васильевна
11. Ермолаев Николай Гаврилович
12. Ермолаев Алексей Петрович
13. Ермолаев Прокопий Иванович
14. Лебедев Трифон Егорович
15. Лебедев Мария Егоровна
16. Лебедев Илья Антонович
17. Лебедев Валентин Антонович
18. Лебедев Анна Антоновна I
19. Лебедев Анна Антоновна II
20. Макаров Егор Николаевич
21. Макарова Евдокия Андреевна
22. Макаров Константин Егорович
23. Местников Федор Алексеевич

24. Местникова Наталья Ивановна
25. Местников Еремей Федорович
26. Оксенова Николь Павловна
27. Оксенова Анастасия Николаевна
28. Оксенова Вера Ильинична
29. Оксенова Николай Павлович
30. Петров Егор Николаевич
31. Петрова Ульяна Харлампьевна
32. Пономарев Николай Васильевич I
33. Пономарев Николай Васильевич II
34. Решетников Харлампий Павлович
35. Решетникова Матрона Алексеевна
36. Решетников Павел Харлампьевич
37. Садов Калитон Никитич
38. Садова Евдокия Петровна
39. Садов Артемий Капитонович
40. Скрибин Василий Федорович
41. Скрибин Михаил Федорович
42. Скрибин Евдокия Павловна
43. Скрибин Александр Михайлович
44. Скрибин Алексей Михайлович
45. Скрибин Николай Васильевич I
46. Скрибин Павел Павловна
47. Скрибин Павел Николаевич

Фамилия Имя, Отчество	Возраст
Ермолаев Илья Ильич	7
Ермолаев Николай Вас.	5
Ермолаев Николай Иванович (Гаврилович)	80
Ермолаев Алекс. Кир	55
Ермолаев Анастасия Ильин.	12
Ермолаев Матрена Ник.	32
Ермолаев Анна Васильевна	8
Ермолаев Ирина Вас.	6
Ермолаев Дария Вас.	4
Ермолаев Александр Иван.	67
Лебедев Трифон Денис.	86
Лебедев Илья Антонов.	18
Лебедев Владимир (Вадим) Антоп.	17
Лебедева Мария Никол. (Егор)	55
Лебедева Анна Антоп. 1	12
Лебедева Анна Антоп. 2	11
Лебедева Варвара Антоп.	6
Макаров Константин Егор.	12
Макаров Павел Егор.	до 1

- Макарова Вера Трифон.
- Макарова Евдокия Андр.
- Местников Федор Ник. (Алексеевич)
- Местников Еремей Федор.
- Местникова Наталья Иосиф.
- Оксенович Николай Пав.
- Оксенович Николай Мих. (Николаевич)
- Пономарев Никол. Вас.
- Решетников Харламп. Пав.
- Решетникова Матр. Харламп.
- Решетникова Матр. Алекс. (Алекс.)
- Скрибин Павел Никол.
- Скрибин Дария (Дарья) Пав.
- Скрибин Николай Пав.
- Скрибин Иосиф Мих.

Не оспариваемые Но оспариваемые:

1. Ермолаев Илья Николаевич
2. Ермолаев Семён Петрович
3. Ермолаев Алексей Петрович
4. Ермолаев Прокопий Иванович
5. Макаров Егор Николаевич
6. Оксенова Анастасия Николаевна
7. Оксенова Вера Ильинична
8. Петров Егор Николаевич
9. Петрова Ульяна Харлампьевна
10. Пономарев Николай Васильевич I
11. Садов Калитон Никитич
12. Садова Евдокия Петровна
13. Садов Артемий Капитонович
14. Скрибин Василий Федорович
15. Скрибин Михаил Федорович
16. Скрибин Александр Михайлович
17. Скрибин Алексей Михайлович
18. Скрибин Николай Васильевич I

По архивному списку:

Ермолаев	Александр Иван.	67
Скрибин	Иосиф Мих.	15
Макаров	Вера Трифон.	21
Лебедев	Варвара Антоп.	6
Макаров	Павел Егор.	до 1

31. Колон "Кыскарун Таңа"

№	Фамилия Имя, Отчество	Возраст
1	Барашков Василий П.	53
2	Барашков Евдоким Егор.	57
3	Барашков Александр В.	21
4	Барашков Василий Вас.	4
5	Барашков Анна Вас.	2
6	Барашков Афанасий Петр.	47
7	Барашков Марин Гавр.	25
8	Барашков Петр Аф.	11
9	Барашков Проксима Аф.	4
10	Барашков Марин Аф.	3
11	Барашков Дмитрий Ник.	68
12	Барашков Дмитрий Дм.	21
13	Барашков Павел Петр.	13
14	Барашков Савва Петр.	7
15	Барашков Алекс. Ник.	57
16	Барашков Николай Дмитр.	17
17	Барашков Николай Дм.	11
18	Барашков Варвара Дм.	7
19	Барашков Гидок Дм.	23
20	Барашков Степан Як.	27
21	Барашков Анна Як.	22
22	Барашков Варвара Ал.	12
23	Барашков Степан Ел.	27
24	Барашков Смирнон Петр.	25
25	Барашков Максим Павл.	65
26	Барашков Константин Макс.	16
27	Барашков Анаст. Степ.	91
28	Барашков Дмитрий Гавр.	35
29	Барашков Акулина Вас.	27
30	Барашков Елена Дм.	11
31	Барашков Татьяна Дм.	8
32	Барашков Дмитрий Дм.	4
33	Барашков Петр Иосиф.	47
34	Барашков Матрона Мих.	34
35	Барашков Анна Петр.	12
36	Барашков Мария Петр.	9
37	Барашков Егор Петр.	4
38	Барашков Матрена Ром.	18

39	Местников Дмитр. Ром.	6
40	Местников Прокопий Ром.	3
41	Местников Манчары Петр.	10
42	Местникова Евдоким Петр.	3
43	Местникова Вар. Гавр.	21
44	Местникова Шура Ил.	2
45	Местникова Анна Ил.	9
46	Местникова Дария Прок.	66
47	Решетников Илл. Тим.	62
48	Решетникова Дария Никол.	56
49	Решетников Пайтл. Иосиф.	8
50	Решетников Иван Ник.	25
51	Решетникова Шура Ник.	3
52	Решетников Гавриил Вас.	62
53	Решетникова Мария Петр.	61
54	Решетников Анна Гаврил.	27
55	Решетникова Евдокия Гавр.	16
56	Решетникова Евдок. Ник.	40
57	Решетникова Анаст. Вас.	15
58	Решетников Ник. Иосиф.	38
59	Решетников Анаст. Макс.	11
60	Решетникова Елена Триф.	37
61	Решетникова Анна Илл.	68
62	Решетникова Христ. С.	47
63	Решетников Николай Илл.	15
64	Решетников Иван Иванович.	14
65	Решетникова Наталья ил.	16
66	Решетникова Елена Ил.	3
67	Садовникова Илья Ил.	16
68	Садовникова Анна Ник.	20
69	Садовникова Дария Петр.	29
70	Садовникова Варвара Ник.	11
71	Оксенова Роман Як. I	41
72	Оксенова Мария Ром.	12
73	Оксенова Гаврил Як.	49
74	Оксенова Азия Як.	29
75	Оксенова Василий Гавр.	7
76	Оксенова Николай Гавр.	5
77	Оксенова Проксима Вас.	25
78	Оксенова Евдокия Егор.	4
79	Оксенова Степанида Егор.	8

80	Скрибин Яков Федор.	58
81	Скрибин Фекла Петр.	52
82	Скрибин Варвара Яков.	12
83	Скрибин Вар. Фидил.	85
84	Скрибин Варвара Фед.	11
85	Скрибин Федор Дм.	40
86	Скрибин Федосин Петр.	44
87	Скрибин Дария Федор.	8
88	Скрибин Анна Федор.	до 1
89	Скрибин Петр Дмитр.	60
90	Скрибин Ефимий Ел.	51
91	Скрибин Фел. Ил. 32	
92	Скрибин Елена Егор.	17
93	Скрибин Аграфена Ник.	14
94	Скрибин Николай Фед.	3
95	Скрибин Михаил Ил.	67
96	Скрибин Илья Мих.	67
97	Скрибин Александр Ил.	14
98	Скрибин Илья Дм.	60
99	Скрибин Матрона Илл.	15
100	Скрибин Вар. Р.	16

8 ЛХ - 1942 Представлен Оксенова Степанида Предст Райсовета плл

Архивный список по барашков таңа кыскарун көбөрбүгүгү

Барашков	Анна Вас.	2
Барашков	Мария Гавр.	25
Барашков	Степанида Ел.	27
Барашков	Анаст. Степ.	91
Барашков	Дмитр. Гавр.	35
Барашков	Акулина Вас.	27
Барашков	Елена Дм.	11
Барашков	Татьяна Дм.	8
Барашков	Дмитрий Дм.	4
Барашков	Манчары Петр.	10

Местникова	Евдокия Петр.	3
Местникова	Вар. Гавр.	21
Местникова	Шура Ил.	2
Местникова	Анна Ил.	9
Местникова	Дария Прок.	66
Местникова	Илл. Тим.	62
Решетникова	Дария Иосиф.	56
Решетникова	Шура Ник.	3
Решетникова	Евдок. Ник.	40
Решетникова	Анаст. Макс.	11
Решетникова	Елена (Евд.)	37
Решетникова	Анна Илл.	68
Решетникова	Николай Иван.	15
Решетникова	Елена Ил.	3
Скрибин	Варвара Ник.	11
Скрибин	Проксима Вас.	25
Оксенова	Евдокия Егор.	4
Оксенова	Степанида Егор.	8
Скрибин	Варвара Яков.	12
Местникова	Вар. Фидил.	85

2 Елбашков кыскарун архивный кыскарун кыскарун куус отүгүнэ, дьа-

1. Барашков Варвара Яковична
2. Курмас Федор (Дмитриевич)
3. Максимов Егор Федорович
4. Местников Роман Гаврилович
5. Местников Егор Петрович
6. Местникова Елена Романовна
7. Оксенова Анна Егоровна
8. Оксенова Анна Романовна
9. Решетников Елена Денисовна
10. Решетников Иосифович (Иосифович)
11. Решетников Дария (Дарья) Пав.
12. Решетников Дария Егоровна
13. Решетников Иван Иванович
14. Решетников Иосиф (Иосифович)

Хайнхат бэчээкс бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээкс бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоука 03.07.2017 с. офоотка бэчээтгэннэ. Аадырыша: 678670, Чураалчм сэл. Карл Маркс уул, 26 "а" Индекс: 54907. Хайнхат нэдиэллэс үстэ: олтуруннуука, чэллэргэ үснэ субуотага тахсар.